Sivistyslautakunnan selonteko tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2024

Selonteko tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2024

Sivistyslautakunta ja sivistysjohtaja kiittävät tarkastuslautakuntaa saadusta palautteesta. Sivistyslautakunta vastaa tarkastuslautakunnan huomioihin.

1. Sivistyspalvelut

Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota sivistystoimessa talouden hallintaan ja raportointiin.

Sivistyspalveluiden budjetin kehitystä on seurattu vuoden 2024 aikana sivistyslautakunnassa osavuosikatsauksen 1-6/2024 yhteydessä. Talousarviomuutokset ja tarve lisätalousarviolle tuotiin lautakuntaan ja sitä kautta valtuustoon loppuvuodesta 2024.

Sivistyspalveluiden osuus kunnan budjetista on suuri ja ennustettavuus on vaikeaa. Eniten budjettia on rasittanut henkilömenot. Sairastettavuutta on vaikea ennustaa ja budjetti on jouduttu tekemään liian tiukaksi.

Kunnanhallitus on 20.1.2025 § 353 antanut lautakunnille ja viranhaltijoille talousarvion 2025 toimeenpano-ohjeet. Ohjeen mukaan lautakunnille viedään kuukausittain (lukuun ottamatta tammi- ja heinäkuu) tiedoksi talousarvion toteuma. Osavuosikatsaus 1-6/2025 talouden ja toiminnan raportointeineen on käsitelty lautakunnan kokouksessa elokuussa.

Vuoden 2025 osalta on sivistyspalveluilla tarve talousarviomuutokselle ja lisätalousarviolle. Suurimpana ylityksenä ovat henkilöstökulut. Kulujen ylityksiin suurimpina vaikuttavina tekijöinä ovat henkilöstön sairaslomat ja oppimisen tuen 1.8. muutoksesta johtuvat henkilöstöresurssien lisäykset.

1.1 Opetuspalvelut

Tarkastuslautakunta kysyi opetuspalveluiden osalta seuraavaa:

Miten on suunniteltu erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen järjestäminen Siikalatvalla?

Vuoden 2024 aikana ja kevätlukukaudella 2025 oppilaille on annettu perusopetuslain mukaista kolmiportaista tukea.

1.8.2025 voimaan astuneen oppimisen tuen muutoksen myötä perusopetukseen on lisätty lakisääteistä ryhmäkohtaista tukea. Ryhmäkohtaisen tuen lisäämisen tarkoituksena on lisätä oppilaiden ennakoivaa tukemista.

Entisten erityisen tuen oppilaiden osalta oppimisen tuki jatkuu oppilaskohtaisessa tuessa. Oppilaiden tuen tarpeet arvioidaan ja laaditaan oppilaskohtaisen tuen toteuttamisen suunnitelma. Lisäksi oppilaille tehdään tukea koskeva hallintopäätös. Oppilaiden tukitarpeiden päivittämiset uuden lain mukaisiksi tehdään lukuvuoden 2025-2026 aikana. Oppilaskohtaisen tuen tukitoimia ovat erityisopettajan/ -luokanopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä ja erityisopettajan/ -luokanopettajan antama opetus pienryhmässä. Tarvittaessa oppilaille järjestetään tulkitsemis- ja avustajapalveluita.

Perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman tavoitteista voidaan tapauskohtaisesti poiketa. Tällöin oppilas voi opiskella tavoitekokonaisuuksittain, oppiaineiden oppimääriä voidaan rajata tai oppimäärien suorittamisista voidaan vapauttaa terveydellisistä syistä.

Siikalatvalla on lukuvuonna 2025-2026 kuusi erityisluokanopettajien opettamaa pienryhmää ja joustavan perusopetuksen ryhmä. Laaja-alaisia erityisopettajia on Siikalatvalla viisi. Olemassa oleva eritysopetusresurssi on katsottu olevan tällä hetkellä riittävä.

1.2 Varhaiskasvatus

Tarkastuslautakunta raportoi varhaiskasvatuspalveluiden osalta seuraavaa:

Kunnassa toimii neljä päiväkotia, yksi jokaisessa kylässä. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärä oli 186 lasta 1.1.2024 se on 6 enemmän kuin edellisvuonna. Ilmainen päivähoito on yksi vetovoimatekijä kunnalle. Ilmainen päivähoito on ollut käytössä elokuun 2022 alusta alkaen. Toimintapäivät ajalta 1.8-31.12.2024 ilman esiopetusta on 16 146.

Ilmainen varhaiskasvatushoito näkyy pääasiassa lisääntyneissä hoitopäivissä ja -tunneissa. Tämä johtaa siihen, että henkilökuntaa on oltava enemmän. Kaikille on saatu hoitopaikka järjestettyä määräajassa (4kk aikana) Haasteena on, että hakemukset ovat lähinnä eskariryhmissä ja tulevat hakemukset on pääsääntöisesti alle 3 v lapsilta.

Hoitolasten määrä on ennallaan. Voidaan sanoa, että ilmainen päivähoito on edelleen yhtenä vetovoiman osatekijänä, kun perheet harkitsevat muuttoa kuntaan.

Ilmainen varhaiskasvatus lisää myös jo kunnassa asuvien perheiden palveluiden käyttöä. Toimintapäivien määrä jatkaa hienoista nousua. Hoitopäivien lisääntymisen lisäksi hoitopäivien sisällä lasten hoitotunnit kasvavat. Useampien lapsiryhmien ylläpitäminen päiväkodeissa on lisännyt tarvetta henkilökunnan määrän kasvattamiseen. Yhä useampi lapsi tulee jo vuoden ikäisenä tai viimeistään kaksivuotiaana varhaiskasvatuspalvelujen piiriin, jolloin se vaikuttaa lakisääteiseen lapsi/hoitaja -suhdelukuun. Myös muista ikäluokista yhä useampi on varhaiskasvatuksen piirissä, mikä on tämän hetken valtakunnallinen suunta.

1.3 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Tarkastuslautakunta raportoi kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden osalta seuraavaa:

Siikalatvalla tuetaan kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla vapaa-ajan palveluja sekä mahdollistamalla hyvät puitteet omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen.

Kirjaston kokonaislainaus lisääntyi merkittävästi. Kirjastopalvelut nähdään edelleen tärkeäksi. 30.8.2023 Ylämäkelän remontin ajaksi suljettu Pulkkilan kirjasto avattiin muuton jälkeen uusissa tiloissa 20.2.2024.

Siikalatvan kulttuuritoimi on mukana Alueteatterineuvostossa, ja Pohjois-Pohjanmaan kulttuuriverkostossa, KAIPO — kulttuurin vahvistuvat verkostot Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla hankkeessa ja Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupunki -hankkeessa.

Tarkastuslautakunnalla ei ollut kriittisiä havaintoja kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toiminnasta vuonna 2024. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluita tarjottiin kuntalaisille monipuolisesti eri kylillä vuoden 2024 aikana.